

Gemeente
Drechterland

Kadernota 2019-2023

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	5
1.1 ONTWIKKELINGEN	5
1.2 FINANCIEEL BEELD KADERNOTA 2019-2023	7
1.3 STRUCTUREEL EN REËEL EVENWICHT	7
1.4 ONTWIKKELING ALGEMENE RESERVE	8
1.5 LEESWIJZER	9
2. BESLISPUNTEN	10
3. UITGANGSPUNTEN BEGROTING 2020 EN DE MEERJARENBEGROTING 2021-2023	11
4. PROCESVOORSTEL OMBUIGINGEN	13
5. AUTONOME ONTWIKKELINGEN	14
5.1 ALGEMEEN.....	14
5.2 MUTATIES AUTONOME ONTWIKKELINGEN	14
5.3 ONTWIKKELINGEN WAARVAN DE OMVANG VAN DE FINANCIËLE CONSEQUENTIES NOG NIET INZICHTELIJK ZIJN	19
6. NIEUW BELEID 2019-2023	21
6.1 COLLEGE UITVOERINGSPROGRAMMA 2018-2022	21
6.2 MUTATIES NIEUW BELEID	22
6.3 ONTWIKKELINGEN WAARVAN DE OMVANG VAN DE FINANCIËLE CONSEQUENTIES NOG NIET INZICHTELIJK ZIJN	25
7. INVESTERINGEN	27

1. Inleiding

Bij deze ontvangt u de tweede Kadernota voor deze raadsperiode. In de Kadernota 2019-2023 wordt de begroting 2019 geactualiseerd en worden er richtlijnen en kaders vastgesteld voor de begroting 2020. Tevens biedt de Kadernota een doorkijk op het financieel perspectief voor de jaren 2021-2023.

In een Kadernota (en in de op basis daarvan opgestelde Begroting) worden beleidsmatige ambities gekoppeld aan een tijdspad en aan financiële middelen. In deze Kadernota zult u relatief weinig nieuwe beleidsmatige ambities aantreffen. Dergelijke ambities zijn zeer recent vastgelegd in het College Uitvoeringsprogramma (CUP). De uitvoering van het CUP is inmiddels voortvarend ter hand genomen.

Uw raad heeft onlangs voor de uitvoering in 2019 en 2020 van de in het CUP opgenomen beleidsmatige ambities geld beschikbaar gesteld. In deze Kadernota worden, conform afspraak, de (structurele) middelen vrijgemaakt die nodig zijn voor de uitvoering in de daaropvolgende jaren van de in het CUP in geld uitgedrukte ambities.

Ook is een aantal van de in het CUP opgenomen ambities, waarvan ten tijde van de vaststelling van het CUP de financiële consequenties nog onduidelijk waren, in deze Kadernota financieel ingevuld. Deze beleidsmatige ambities worden hier opgevoerd als 'Mutaties nieuw beleid' en zijn gelabeld als CUP-gerelateerd.

Indien u deze Kadernota ongewijzigd vaststelt, levert dat de volgende begrotingsresultaten op.

Begrotingsresultaat na verwerking mutaties Kadernota 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Begrotingsresultaat	20.000	15.000	289.000	-201.000	377.000
	voordelig	voordelig	voordelig	nadelig	voordelig

1.1 Ontwikkelingen

Meicirculaire 2019

De terughoudendheid rondom het introduceren van nieuwe ambities in deze kadernota is natuurlijk in belangrijke mate ook ingegeven door de financiële situatie binnen gemeentelijk Nederland. De financiële gevolgen van de decentralisaties alsmede van de onderuitputting van de budgetten van de landelijke overheid gaan ook aan ons niet voorbij. Dat blijkt ook uit de op 31 mei jongsleden verschenen Meicirculaire, waarvan de effecten nog net in deze Kadernota verwerkt konden worden.. Deze circulaire laat een forse verslechtering zien ten opzichte van de Decembercirculaire, waarmee we gerekend hebben bij het opstellen van het CUP.

Dit komt voornamelijk doordat er sprake is van een negatieve bijstelling van de accessen vanaf 2019. Een bijstelling die hoofdzakelijk het gevolg is van een lagere loon- en prijsontwikkeling zoals becijferd door het Centraal Plan Bureau. Deze lagere accessen hebben een structureel karakter en cumuleren dus. In 2023 bedraagt het effect voor Drechterland zo'n € 500.000 negatief.

Wat ook doorwerkt, is de aanvankelijk toegestane raming van de ruimte onder het BCF-plafond (plafond BTW compensatiefonds). Deze ruimte is nagenoeg verdwenen waardoor de raming naar beneden moet worden aangepast. Het effect hiervan bedraagt +/- € 210.000 structureel.

Naast deze negatieve bijstellingen zijn er plussen te constateren die voornamelijk te danken zijn aan de positieve bijstellingen in het Sociaal Domein. Vanaf 2019 wordt er drie jaar lang geld beschikbaar gesteld ter partiële compensatie van de gemeentelijke uitgaven op het terrein van de Jeugdzorg. Voor Drechterland geeft dit voor 2019 een plus van € 390.000 en in 2020 en 2021 een plus van € 310.000.

Na verwerking van alle mutaties ontstaat het volgende beeld van een aantal incidentele meevallers, maar ook van structurele tegenvallers.

Ontwikkeling Algemene uitkering

	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Begroot (Septemercirculaire 2018)	23.888.000	24.684.000	25.254.000	25.880.000	25.880.000
Decemercirculaire (mutatie)	30.000	37.000	37.000	38.000	707.000
Meircirculaire 2019 (mutatie)	488.000	375.000	209.000	-312.000	-311.000
Totaal na Meircirculaire	24.406.000	25.096.000	25.500.000	25.606.000	26.276.000
	Voordeel	Voordeel	Voordeel	Voordeel	Voordeel

Ombuigingsoperatie

Het financiële beeld zoals dat opduikt uit de Mei-circulaire onderstreept nog eens het belang van de ombuigingsoperatie waartoe besloten is bij uw bespreking van het CUP in maart 2019. Daarbij is besloten dat aan u, bij de behandeling van de Kadernota, een procesvoorstel zal worden gedaan voor een ombuigingsoperatie die uiteindelijk zal leiden tot de realisatie van tenminste € 400.000 extra structurele financiële ruimte vanaf 2022. In het licht van deze ombuigingsoperatie is het acceptabel om vooralsnog geen maatregelen te nemen met betrekking tot het geprognosticeerde negatieve begrotingsresultaat van € 201.000 in 2022. Dit procesvoorstel ziet u in hoofdstuk 4 van deze Kadernota terugkomen.

Drietrapsraket

De financiële onderbouwing van deze Kadernota kent daarmee al met al de structuur van een drietrapsraket.

De eerste trap:

In het licht van de te verwachten financiële ontwikkelingen, is bij het opstellen van deze Kadernota allereerst kritisch gekeken naar de nieuwe beleidsvoorstellen. Deze kennen dus ook maar een zeer beperkte omvang.

De tweede trap:

Om de financiële positie van de gemeente gezond te houden, en ook financiële ruimte te creëren voor de uitvoering van de in het CUP opgenomen beleidsambities, starten we een ombuigingsoperatie.

De derde trap:

Tenslotte moet altijd gekeken worden naar de mogelijkheid voor ruimte scheppende maatregelen. Tijdens de voorbereiding van deze Kadernota is een analyse uitgevoerd naar de toerekening van kosten aan de afvalstoffenheffing; dit naar aanleiding van het rapport van de rekenkamercommissie uit 2018 naar de doelmatigheid van de afvalstoffenheffing. Uit die analyse blijkt dat er, op basis van het door Drechterland met betrekking tot de afvalstoffenheffing gehanteerde principe van 100% kostendekkendheid, € 163.000 meer aan interne kosten toegerekend zal moeten worden aan de afvalstoffenheffing, dan tot op dit moment gebeurt. In deze Kadernota wordt met deze toerekening rekening gehouden. Deze toerekening zal verder meegenomen worden in de besluitvorming over een nieuwe DVO met HVC, alsmede de bijbehorende hoogte van de afvalstoffenheffing, zoals deze na de zomer ter besluitvorming aan u zal worden voorgelegd.

Verder moet jaarlijks ook gekeken worden naar de tarifiering van de OZB. In deze Kadernota wordt voorgesteld het tarief van de OZB in 2020 niet te verhogen. Als gevolg van de waardeinstijging van het onroerend goed in onze gemeente, wordt daarom echter wel gerekend met een stijging van de opbrengst van de OZB in 2020 van € 140.000.

1.2 Financieel beeld Kadernota 2019-2023

Het meerjarenperspectief is, nadat de begroting 2019 is vastgesteld, bijgewerkt aan de hand van de besluiten die daarna door uw raad zijn genomen. Het geactualiseerde begrotingsresultaat 2019-2023 (exclusief mutaties Kadernota 2019-2023) ziet er als volgt uit:

Mutaties ten laste van het begrotingsresultaat tot en met april

	2019	2020	2021	2022	2023
Begrotingsresultaat primitieve begroting 2019	179.000	344.000	836.000	878.000	878.000
- Raad november 2018: Najaarsnota 2018	-86.000	-76.000	-76.000	-76.000	-76.000
Begrotingsresultaat	93.000 voordelig	268.000 voordelig	760.000 voordelig	802.000 voordelig	802.000 voordelig

Er zijn voor de Kadernota 2019-2023 diverse mutaties aangeleverd. Als de mutaties doorgerekend worden, dan is het begrotingsresultaat als volgt:

Begrotingsresultaat na verwerking mutaties Kadernota 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Begrotingsresultaat bijgestelde begroting 2019	93.000	268.000	760.000	802.000	802.000
- Mutaties autonome ontwikkelingen	18.000	-148.000	-246.000	-766.000	-170.000
- Mutatie nieuw beleid	-91.000	-105.000	-226.000	-237.000	-256.000
Begrotingsresultaat	20.000 voordelig	15.000 voordelig	289.000 voordelig	-201.000 nadelig	377.000 voordelig

Als gevolg van de mutaties die zijn aangeleverd bij deze Kadernota is er voor het jaar 2022 sprake van een verwacht negatief begrotingsresultaat. Voor de overig jaren is er sprake van een verwacht positief begrotingsresultaat.

1.3 Structureel en reëel evenwicht

Structureel evenwicht

Er moet sprake zijn van structureel financieel evenwicht. Dit geldt per jaarschijf. Hiervan is sprake als de structurele lasten tenminste gedekt worden door structurele baten. Een begroting in structureel evenwicht is een van de uitgangspunten om onder repressief toezicht te vallen. Repressief toezicht betekent dat een gemeente zonder voorafgaande goedkeuring van de provincie de begroting en begrotingswijzigingen kan uitvoeren.

Reëel evenwicht

Een reëel evenwicht houdt in dat de ramingen volledig, realistisch en haalbaar zijn.

	2019	2020	2021	2022	2023
Resultaat na Kadernota 2019-2023	20.000 voordeel	15.000 voordeel	289.000 voordeel	-201.000 nadeel	377.000 voordeel
Incidentele lasten	3.426.500	1.317.000	306.000	132.000	10.000
Incidentele baten	3.638.000	1.537.500	594.000	122.000	0
Structureel/reëel evenwicht	-191.500 nadeel	-205.500 nadeel	1.000 voordeel	-191.000 nadeel	387.000 voordeel

Bovenstaande tabel laat zien dat het begrotingsresultaat op basis van het uitgangspunt van een structureel en reëel evenwicht vanaf 2023 aanwezig is.

1.4 Ontwikkeling Algemene reserve

Conform uw wens presenteren wij bij elk planning- en control-document de stand van zaken van de Algemene reserve voor het lopende jaar en de meerjarige ontwikkeling hiervan. Alle genomen besluiten tot en met april 2019 zijn verwerkt.

2019

	stand 1-1-2019 *	storting	onttrekking	stand 31-12-2019
vrij besteedbaar	9.422.000			
<i>Stortingen</i>		684.000		
<i>Onttrekkingen</i>				
SED perspectief			1.022.000	
Harmonisatie informatielandschap			80.000	
Kwaliteitsverbetering BAG			89.000	
Omslagheffingen			144.000	
Vitale dorpen			10.000	
Omgevingswet			103.000	
Constructieve herberekening bruggen			70.000	
Verkeersscenario's Hoogkarspel			41.000	
Raad Maart 2019 - Budget verwerving onroerende zaken			75.000	
Overhevelingsbesluit 2019			275.000	
CUP 2019-2020			608.500	
Totaal	9.422.000	684.000	2.517.500	7.588.500

* Betreft de stand per 31 december 2018 conform de concept Jaarstukken 2018.

Meerjarige ontwikkeling Algemene reserve:

Jaar	stand 1-1	storting	onttrekking	stand 31-12
2019	9.422.000	684.000	2.517.500	7.588.500
2020	7.588.500	389.000	719.000	7.258.500
2021	7.258.500	584.000	419.000	7.423.500
2022	7.423.500	705.000	269.000	7.859.500
2023	7.859.500	285.000	49.000	8.095.500
		<hr/>	<hr/>	
		2.647.000	3.973.500	

1.5 Leeswijzer

Hoofdstuk 3 bevat de uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2019. Hoofdstuk 4 bevat het procesvoorstel Ombuigingen. Hoofdstuk 5 bevat de autonome mutaties en wordt gevolgd door Hoofdstuk 6 Nieuw beleid 2019-2023. De Kadernota wordt afgesloten met het hoofdstuk Investeringsen.

2. Beslispunten

Wij stellen u voor:

1. In te stemmen met de uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2020 en de meerjarenraming 2021-2023;
2. In te stemmen met de voorgestelde autonome mutaties en mutaties nieuw beleid die leiden tot aanpassing van de begroting 2019 en de meerjarenraming 2020-2023;
3. Kennis te nemen van het voorlopige positieve begrotingsresultaat 2019 van € 20.000;
4. In te stemmen met de financiële gevolgen van de investeringen voor 2019 en autorisatie te verlenen tot het maximum van het opgenomen investeringsbedrag;
5. De punten 2 tot en met 4 via een begrotingswijziging te verwerken;
6. In te stemmen met de procesuitgangspunten zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van deze Kadernota (Procesvoorstel ombuigingen).

Hoogkarspel, 11 juni 2019

Burgemeester en wethouders van Drechterland,

M. Pijl , burgemeester
C.M. Minnaert , secretaris

3. Uitgangspunten begroting 2020 en de meerjarenbegroting 2021-2023

Algemeen

Algemene prijsinflatie	+ 2,2%
Aantal inwoners 1 januari 2019	19.597
Aantal woonruimten 1 januari 2019	8.280

Rente

Rente op nieuwe investeringen	rente omslagpercentage
Rente op bestaande investeringen	rente omslagpercentage

Belastingen en heffingen

Onroerende zaakbelasting	+ 0% (exclusief waardestijging)
Toeristenbelasting	+ 2,2%
Forensenbelasting	+ 2,2%
Rioolheffing	+ 2,6% conform GRP (inclusief BTW)
Afvalstoffenheffing	kostendeckende tarieven (inclusief BTW)
Secretarieleges	+ 2,2%
Begraafrechten m.u.v. verlenging	+ 2,2%
Begraafrechten verlenging	- 10%
Marktgeden	+ 2,2%

Overige

Algemene uitkering gemeentefonds	Meicirculaire 2019
Raming onvoorziene uitgaven	€ 1,00 per inwoner
Gemeenschappelijke regelingen	Indexering van de lonen + 3,2%
	Indexering van de prijzen + 2,0%

Subsidies

Alle sectoren	Indexering van de lonen + 1,9%
	Indexering van de prijzen + 2,2%

SED organisatie

Voor de bijdrage aan de SED organisatie wordt uitgegaan van de Kaderbrief 2020 van de SED organisatie

Toelichting uitgangspunten

Algemeen

- Voor prijsgevoelige budgetten wordt rekening gehouden met een inflatiepercentage gebaseerd op de CPB verwachting van december 2018 (Prijsontwikkeling Bruto Binnenlands Product-uitgangsjaar 2019).
- Het aantal inwoners per 1-1-2019 is 19.597. Van dit aantal wordt uitgegaan bij de samenstelling van de Begroting 2020. Dit is conform de bestaande gedragslijn.
- Voor het aantal woonruimten wordt aansluiting gezocht bij het aantal woningen zoals dat bekend is op 1-1-2019.

Rente

- De rente over nieuwe investeringen wordt gebaseerd op het renteomslagpercentage. De toegestane toe te rekenen rente aan Bouwgrond in exploitatie moet worden gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen.
- De rente op bestaande investeringen wordt gebaseerd op het rente omslagpercentage.

Tarieven en heffingen

- In 2019 heeft er, conform het vastgestelde Bestuursakkoord 2018-2022, geen indexering

plaatsgevonden van de gemeentelijke belastingen (onroerende zaakbelasting, toeristenbelasting en forensenbelasting). De jaarlijkse indexering vindt plaats vanaf 2020 en bedraagt 2,2%. Uitzondering is de OZB waarbij de tarieven niet zullen stijgen.

Bij de heffingen wordt eveneens rekening gehouden met een inflatie van 2,2%.

- Voor de tarieven van de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt kostendekkende tarieven (inclusief BTW). Zodra de nieuwe kosten bekend zijn die Holland Collect bij de gemeenten in rekening gaat brengen wordt aan de gemeenteraad een voorstel gedaan met betrekking tot de tarieven voor 2020.

Overige

- De Algemene Uitkering uit het gemeentefonds voor 2020 wordt gebaseerd op de inhoud van de meicirculaire 2019 (en dus ook de verwachte circulaire n.a.v. het regeerakkoord). In de Algemene Uitkering worden loon- en prijsontwikkelingen verwerkt op basis van de landelijke cijfers. In de meerjarenraming van de Algemene Uitkering voor de jaren 2020 t/m 2023 wordt uitgegaan van het systeem van lopende prijzen. Dit betekent dat rekening wordt gehouden met de compensatie voor loon- en prijsstijgingen in de jaren 2020 t/m 2023 (*prijsontwikkeling Bruto Binnenlands Product*).
- Voor de post “onvoorziene uitgaven” is een bedrag van € 1,00 per inwoner opgenomen.
- Voor indexatie van de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen wordt aangesloten bij de Financiële Uitgangspunten gemeenschappelijke regeling Noord Holland Noord van de Regietafel Gemeenschappelijk Regelingen Noord-Holland Noord. Uitgangspunt van de Regietafel is loonindexatie 3,2%, prijsindexatie 2,0% en gewogen gemiddelde 2,8%.
- Voor subsidies wordt voor de lonen uitgegaan van de prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers 2019 (CPB september 2018: 1,9%). Voor prijsgevoelige onderdelen wordt rekening gehouden met een inflatiepercentage dat gebaseerd is op de CPB verwachting van december 2018 (Prijsontwikkeling Bruto Binnenlands Product - uitgangsjaar 2019: 2,2%). Omdat wordt gerekend met een verhouding loon/prijs van 70/30 wordt een indexatie toegerekend van 1,99%.

4. Procesvoorstel ombuigingen

In de raadsvergadering van 25 maart 2019 is het College Uitvoeringsprogramma besproken. Daarbij is ook besloten dat het college bij de behandeling van de Kadernota 2020 aan de raad een procesvoorstel zou doen voor een ombuigingsoperatie die uiteindelijk zal leiden tot de realisatie van € 400.000 extra structurele financiële ruimte vanaf 2022.

Inmiddels is duidelijk geworden dat ook in Stede Broec en Enkhuizen de respectievelijke raden tot een ombuigingsoperatie hebben besloten. Daarmee is niet alleen het draagvlak voor een ombuigingsoperatie veel groter, maar ook de potentiële reikwijdte van maatregelen. Immers: de insteek zoals vastgelegd in het besluit van 25 maart kon alleen betrekking hebben op de gemeentelijke begroting, terwijl (bijna) iedere aanpassing van de gemeentelijke begroting ook leidt tot een mogelijke wijziging van de SED-begroting of van de begrotingen van de andere gemeenschappelijke regelingen waar Drechterland deel van uitmaakt.

Het is daarom verstandig om het ombuigingstraject in de drie gemeenten op een gelijksoortige wijze aan te vliegen. Daartoe is een project opgestart. De bedoeling is dat dit in het najaar de eerste resultaten op zal leveren, die in eerste instantie betrekking hebben op de lokale gemeentelijke begrotingen en al bij de begrotingsbehandeling 2020 aan u ter besluitvorming voorgelegd zouden moeten worden.

In 2020 en 2021 zou dan gewerkt moeten worden aan maatregelen die betrekking hebben op de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen. Naar de aard der zaak is het lastiger om daar draagvlak voor te organiseren: dat gaat immer om een groter aantal gemeenten.

Op basis van bovengenoemd besluit wordt het voorstel gedaan om met de volgende procesuitgangspunten in te stemmen:

- De extra financiële ruimte wordt gefaseerd in 2020 t/m 2022 gerealiseerd;
- In de programmabegroting 2020 worden maatregelen genomen die betrekking hebben op de lokale begroting om de structurele financiële ruimte te vergroten;
- In 2020 en 2021 worden maatregelen genomen die betrekking hebben op de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen;
- Aan de hand van een takendiscussie worden de in 2019/2020 te nemen maatregelen voor de jaren 2021/2022 in beeld gebracht;
- De gemeenteraad wordt in positie gebracht om een zorgvuldige afweging te maken om de structurele financiële ruimte te vergroten;
- De te nemen maatregelen hebben geen betrekking op het organisatie ontwikkelprogramma;

Op basis van bovenstaande uitgangspunten wordt het proces verder ingericht.

5. Autonome ontwikkelingen

5.1 Algemeen

Autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen waarin geen keuzevrijheid is. Het betreffen veelal wettelijke verplichtingen, voorzetting van bestaand beleid of verwerking van eerdere besluitvorming door het college en raad.

In dit hoofdstuk vindt u autonome ontwikkelingen met en zonder financiële gevolgen.

5.2 Mutaties autonome ontwikkelingen

In de tabel hieronder vindt u de aangeleverde mutaties per programma. Na de tabel volgt een toelichting op de mutaties.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Programma 1 Bestuur en ondersteuning					
Verhoging vergoeding raadsleden	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000
Kapitaallasten investeringen					-4.000
VNG Jaarcongres Westfriesland		-20.000			
Programma 2 Veiligheid					
Budgetten VRNHN risicobeheersing overbrenging	-24.000	-24.000	-24.000	-24.000	-24.000
Budgetten VRNHN ambulancezorg	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Budgetten VRNHN risicobeheersing bijstelling	-12.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Wet verpl. Geest. Gezondh Zorg WVGZ	-10.000				
Programma 3 Beheer openbare ruimte					
Kapitaallasten investeringen					-37.000
Programma 5 Samenleving					
Schuldhelpverlening - Bijdrage SED	78.000	78.000	78.000	78.000	78.000
Lagere opbrengsten gebr.verg sporthal de Sluis	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Budgetten VRNHN ambulancezorg	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Exploitatiebijdrage Dorpshuis Schellinkhout					-10.000
Kapitaallasten investeringen					-12.000
labelling extra middelen Jeugdzorg	-390.000				
Taakmutatie Maatschappelijke begeleiding	-92.000				
Taakmutatie Taalniveau Statushouders	-23.000	-23.000			
Programma 6 Milieu					
Garantstellingprovisie CAW naar progr. AD	-61.000	-61.000	-61.000	-61.000	-61.000
Bijstelling bijdrage RUD	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000
Budgetten VRNHN risicobeheersing overbrenging	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Kapitaallasten investeringen					-11.000
Programma 7 Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling					
Budgetten VRNHN risicobeheersing overbrenging	18.000	18.000	18.000	18.000	18.000
Budget plan van aanpak (ruimtelijke) adaptie	-25.000	-25.000			
Voordelig effect Afvalstoffenheffing	165.000	165.000	165.000	165.000	165.000
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien					
Prijsindexatie		-295.000	-295.000	-295.000	-295.000
Prijs- en loonindexatie subsidies		-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Indexatie bijdrage verbonden partijen		-69.000	-69.000	-69.000	-69.000
Algemene uitkering	518.000	412.000	246.000	-274.000	396.000
Garantstellingprovisie CAW van progr. Milieu	61.000	61.000	61.000	61.000	61.000
OZB opbrengst 2020 e.v.		140.000	140.000	140.000	140.000
Dividend	60.000				

Overhead					
Bijdrage SED	-69.000	-289.000	-289.000	-289.000	-289.000
Bijdrage SED – Schuldhulpverlening	-78.000	-78.000	-78.000	-78.000	-78.000
Pact van Westfriesland	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
<hr/>					
Saldo mutaties	18.000	-148.000	-246.000	-766.000	-170.000
	voordelig	nadelig	nadelig	nadelig	nadelig

Toelichting mutaties

Programma 1 Bestuur en ondersteuning

Verhoging vergoeding raadsleden (2019 e.v. € -70.000 nadeel)

Verhoging van de raadsvergoeding met ingang van nieuwe raadsperiode 29 maart 2018. Voor 2019 bijgeraamd op grond van deze nieuwe wet- en regelgeving.

Kapitaallasten investeringen (2023 € - 4.000 nadeel)

Betreft kapitaallasten jaarschijf 2023. Zie hoofdstuk investeringen.

VNG jaarcongres Westfriesland (2020 € -20.000 nadeel)

In 2020 is Westfriesland gastheer van het VNG Jaarcongres. Het VNG Jaarcongres is het jaarlijkse congres van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Dankzij de sterke samenwerking van de zeven Westfriese gemeenten wist de regio het Jaarcongres binnen te slepen. Voor de organisatiekosten is afgesproken dat iedere gemeente € 1 bijdraagt.

Programma 2 Veiligheid

Budgetten Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN) naar één budget (2019 e.v. € -24.000 budgettair neutraal)

Het AB van de VRNHN heeft besloten om van de basis- en pluspakket bijdragen één bijdrage risicobeheersing in rekening te brengen. De budgetten van de plus- en basispakketten zijn van programma Volkshuisvesting en Ruimtelijke ontwikkeling en programma Milieu naar dit programma overgebracht.

Bijdrage Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN) ambulancezorg (2019 e.v. 2023 € 5.000 budgettair neutraal)

De bijdrage voor de ambulancezorg is vanwege presentatie op het taakveld volksgezondheid overgebracht naar programma Samenleving.

Bijdrage Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN) risicobeheersing (2019 € - 12.000; 2020 t/m 2023 € - 20.000 nadeel)

De bijdrage voor risicobeheersing is bijgesteld aan de hand van de laatst vastgestelde meerjarenbegroting.

Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz) (2019 € -10.000 nadeel)

Op 01-01-2020 treedt de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz) in werking. Deze wet komt in de plaats van de huidige Bopz, maar kent een veel bredere toepassing. De Wvvggz regelt de voorwaarden voor zorg en eventuele opname bij psychische problemen. De wet biedt meer instrumenten voor zorg op maat. Iedereen krijgt de mogelijkheid om bij de gemeente een melding te doen als hij van mening is dat iemand (verplichte) psychische zorg nodig heeft. De gemeente moet die melding onderzoeken (verkenkend onderzoek) en zo nodig het traject naar een 'zorgmachtiging' (de huidige Rechterlijke Machtiging) bij het OM in gang zetten. Ook moet de zorgverlener bij ontslag van een inwoner uit een gedwongen opname zorg dragen voor een warme overdracht aan de gemeente. De burgemeester behoudt een belangrijke rol bij een crisis, waarin hij op advies van een psychiater een (crisis)maatregel kan opleggen. Daarbij moet hij zo mogelijk de betrokkene horen. Het gevraagde budget is noodzakelijk om de voorbereidingen voor de inwerkingtreding van de wet voor de gemeente mogelijk te maken. Tevens is een deel van het bedrag bestemd voor een registratiesysteem.

Programma 3 Beheer openbare ruimte

Kapitaallasten investeringen (2023 € - 37.000)

Betreft kapitaallasten jaarschijf 2023. Zie hoofdstuk investeringen.

Programma 5 Samenleving

Schuldhelpverlening – Bijdrage SED (2019 e.v. € 78.000 budgettair neutraal)

In februari 2018 is door de raad besloten om voor de uitvoering van de schuldhelpverlening structureel middelen beschikbaar te stellen. Tot dan was de schuldhelpverlening nog georganiseerd bij de Kredietbank. Aangezien het hier gaat om formatie die binnen de SED organisatie is gerealiseerd, worden de kosten hiervan via de bijdrage aan SED aan de gemeente Drechterland doorgerekend. Dat betekent dat dit budget moet worden toegevoegd aan de raming van de bijdrage aan SED die op het hoofdstuk overhead wordt verantwoord.

Lagere opbrengsten gebruiksvergoedingen sporthal de Sluis (2019 e.v. € -15.000 nadeel)

De verwachte opbrengsten zijn voor de komende jaren lager dan nu begroot.

Bijdrage Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN) ambulancezorg (2019 e.v. € -5.000 budgettair neutraal)

De bijdrage voor de ambulancezorg is vanwege presentatie op het taakveld volksgezondheid overgebracht van programma Veiligheid naar dit programma.

Exploitatiebijdrage Dorpshuis Schellinkhout (2023 € -10.000 nadeel)

Er is door de gemeenteraad budget beschikbaar gesteld voor de renovatie van de Martinuskerk in Schellinkhout. Vanuit de gemeente Drechterland is het verplaatsen van het dorps huis van de huidige locatie naar de Martinuskerk geen eis, maar een wens. Daarnaast heeft de gemeenteraad voor de eerste vijf jaar na verplaatsing van de dorps huisfunctie naar de Martinuskerk, een jaarlijkse bijdrage voor de exploitatie van € 10.000 toegekend. Dit budget stond geraamd voor de jaren 2018 tot en 2022. Het Dorps huis is nog niet verplaatst, het exploitatiebudget is dan ook nog niet aangesproken. Op dit moment wordt gewerkt aan een ontwikkelplan voor het centrum van Schellinkhout waar het dorps huis en de kerk onderdeel van uit maken. Voorgesteld wordt het beschikbaar gestelde budget qua tijdspad bij te stellen en met één jaar op te schuiven. Er is dan vanaf 2019 tot en met 2023 € 10.000 per jaar beschikbaar.

Kapitaallasten investeringen (2023 € -12.000)

Betreft kapitaallasten jaarschijf 2023. Zie hoofdstuk investeringen.

Labelling extra middelen Jeugdzorg (€ 2019 -390.000 nadeel)

In de algemene uitkering zijn incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld voor de jeugdzorg. Helaas is deze op dit moment nog niet structureel. Voor Drechterland betekent dit een voordeel van € 390.000 in 2019 en € 310.000 voor de jaren 2020 en 2021. Voor het jaar 2019 wordt dit voordeel gelabeld voor uitgaven binnen het Sociaal Domein en daarom toegevoegd aan de reserve Sociaal Domein. Voor de jaren 2020 en verder maken deze extra middelen onderdeel uit van het totaal van de algemene dekkingsmiddelen.

Taakmutatie Maatschappelijke begeleiding (2019 € -92.000 nadeel)

In de algemene uitkering zijn incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld voor Maatschappelijke begeleiding. Tegenover deze extra middelen staan extra uitgaven voor de gemeente (Taakmutatie).

Taakmutatie Taalniveau Statushouders (2019 en 2020 € -23.000 nadeel)

In de algemene uitkering zijn incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld voor de versterking van het taalniveau van statushouders die nog onder de huidige Wet inburgering inburgeren. Tegenover deze extra middelen staan extra uitgaven voor de gemeente (Taakmutatie).

Programma 6 Milieu

Garantstellingsprovisie Centraal Afvalverwijderingsbedrijf Westfriesland (CAW) € -61.000 budgettair neutraal)

Omdat de gemeente garant staat voor leningen bij de Huisvuilcentrale (HVC) wordt een garantstellingsprovisie ontvangen. Deze staat begroot op programma Milieu maar hoort thuis onder programma Algemene dekkingsmiddelen, omdat dit niet met de kosten voor afvalinzameling te maken heeft.

Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD NH) 2019 e.v. € -14.000 nadeel)

Naar aanleiding van de Kaderbrief 2019 van de RUD wordt de bijdrage bijgesteld.

Budgetten Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN) naar één budget (2019 e.v. 2023 € 6.000 budgettair neutraal)

Het AB van de VRNHN heeft besloten om van de basis- en pluspakket bijdragen één bijdrage risicobeheersing in rekening te brengen. De budgetten van de plus- en basispakketten zijn van programma Volkshuisvesting en Ruimtelijke ontwikkeling en programma Milieu naar programma 2 Veiligheid overgebracht.

Kapitaallasten investeringen (2023 € -11.000)

Betreft kapitaallasten jaarschijf 2023. Zie hoofdstuk investeringen.

Programma 7 Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling

Budgetten Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN) naar één budget (2019 e.v. 2023 € 18.000 budgettair neutraal)

Het AB van de VRNHN heeft besloten om van de basis- en pluspakket bijdragen één bijdrage risicobeheersing in rekening te brengen. De budgetten van de plus- en basispakketten zijn van programma Volkshuisvesting en Ruimtelijke ontwikkeling en programma Milieu naar programma 2 Veiligheid overgebracht.

Budget plan van aanpak (ruimtelijke)adaptie (2019 € -25.000; 2020 € -25.000 nadeel)

In 2017 heeft het Rijk het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) vastgesteld, als onderdeel van het Deltaprogramma. Doel van dit plan is het proces van ruimtelijke adaptatie te versnellen, zodat heel Nederland in 2050 daadwerkelijk klimaatbestendig en water robuust is ingericht ten aanzien van de thema's wateroverlast, hittestress, droogte en gevolgen van overstromingen. Om deze wettelijk verplichte opgave aan te pakken is regionaal een plan van aanpak opgesteld. Met dit plan kunnen de gemeenten deze opgave samen gestructureerd uitwerken. Om uitvoering te geven aan het Plan van Aanpak is geraamd dat voor de regio in de periode 2019-2020 in Westfriesland 650 dagen ambtelijke inzet noodzakelijk is. Deze capaciteit is niet binnen de huidige formaties van de Westfriesse gemeenten aanwezig. Voor de gemeente Drechterland betekent dat er een inzet geraamd is van 0.2 fte. Daarnaast is er extra ondersteuning nodig om invulling te geven aan onderzoeken en uitwerkingen van het plan. De opgave ruimtelijke (klimaat)adaptatie hebben we in het CUP al aangekondigd maar zonder de financiële gevolgen. Op het moment van opstellen van de CUP was namelijk nog niet bekend wat het benodigde budget zou worden. Het onderwerp klimaatadaptatie is onderdeel van het Interbestuurlijk programma (IBP) waarvoor er via de algemene uitkering budget beschikbaar is gesteld door het Rijk.

Programma 8 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Prijsindexatie (2020 e.v. € -295.000 nadeel)

In de uitgangspunten voor de begroting 2020 is opgenomen, dat de indexatie van de prijzen 2,2% bedraagt.

Prijs- en loonindexatie subsidies (2020 e.v. € -20.000 nadeel)

In de uitgangspunten van de begroting 2019 is opgenomen dat de subsidies, met uitzondering van de waarderingssubsidies, worden geïndexeerd. De lonen met 1,9% en de prijzen met 2,2%. Dit levert voor 2020 en verder een verhoging van de subsidieplafonds op van in totaal € 20.000.

Indexatie bijdrage verbonden partijen (2020 e.v. € -69.000 nadeel)

In de uitgangspunten van de begroting 2020 is opgenomen dat voor de indexering van de

gemeenschappelijke regelingen aansluiting wordt gezocht bij de Financiële Uitgangspunten gemeenschappelijke regeling Noord Holland Noord van de Regietafel Gemeenschappelijke Regelingen Noord-Holland Noord. Uitgangspunt van de Regietafel is loonindexatie 3,2% ; prijsindexatie 2,0% ; gewogen gemiddelde 2,8%.

Algemene uitkering (2019 € 518.000, 2020 € 412.000, 2021 € 246.000, 2022 € -274.000 en 2023 € 396.000 voordeel)

Onlangs is de meicirculaire 2019 ontvangen. De meicirculaire 2019 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geeft informatie over de opbouw en verdeling van de algemene uitkering voor het huidige jaar, maar nog meer voor de begrotingsperiode 2020-2023. De meicirculaire is dan ook het uitgangspunt voor het opstellen van de begroting 2020-2023.

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse voeding van het gemeentefonds (positief of negatief) wordt het 'accres' genoemd en wordt uitgedrukt in een percentage.

Als gevolg van een meerjarige bijstelling in de loon- en prijsontwikkeling zoals becijferd door het Centraal Plan Bureau (CPB) dalen de accressen meerjarig aanzienlijk. Het effect hiervan voor Drechterland is fors. Oplappend van € 200.000 in 2019 tot € 500.000 in 2023. Hiernaast hebben wij nog te maken met de afname van de ruimte onder het BCF-plafond (BTW Compensatiefonds). Gemeenten hebben meer gedeclareerd bij het BTW Compensatiefonds, waardoor de ruimte onder het plafond kleiner is geworden. Ruimte welke aan de gemeenten wordt uitgekeerd in het jaar volgend op het begrotingsjaar en waarmee gemeenten in hun begroting rekening mochten houden. Nu deze ruimte fors lager is - en de verwachting is dat dit ook fors lager blijft - moet de raming in de begroting worden aangepast. Het nadelig effect hiervan voor Drechterland bedraagt € 210.000.

Naast deze nadelige effecten zijn er ook een aantal voordelige effecten. De afgelopen weken is er veel aandacht geweest voor de extra middelen voor jeugdhulp. Uiteraard is de compensatie goed nieuws. Helaas is deze op dit moment nog niet structureel. Voor Drechterland betekent dit een voordeel van € 390.000 in 2019 en € 310.000 voor de jaren 2020 en 2021. Voor het jaar 2019 wordt dit voordeel gelabeld voor uitgaven binnen het Sociaal Domein. Voor de jaren 2020 en verder maken deze extra middelen onderdeel uit van het totaal van de algemene dekkingsmiddelen.

In de meicirculaire zijn er ook extra middelen beschikbaar gesteld waartegenover extra taken voor de gemeente staan. Dit zijn de zogenaamde taakmutaties en worden één op één gelabeld voor de extra uitgaven die hier tegenover staan. Voor 2019 zijn dit de middelen die extra worden ontvangen voor de maatschappelijke begeleiding (€ 92.000), de kerkenvisie (€ 25.000) en de verhoging van het taalniveau van statushouders (€ 23.000).

Ontwikkeling Algemene uitkering

	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Begroot (Septembercirculaire 2018)	23.888.000	24.684.000	25.254.000	25.880.000	25.880.000
Meicirculaire 2019	24.406.000	25.096.000	25.500.000	25.606.000	26.276.000
Vershil	518.000 Voordeel	412.000 Voordeel	246.000 Voordeel	-274.000 Nadeel	396.000 Voordeel

Garantstellingsprovisie Centraal Afvalverwijderingsbedrijf Westfriesland (CAW) € 61.000 budgettair neutraal)

Omdat de gemeente garant staat voor leningen bij de Huisvuilcentrale (HVC) wordt een garantstellingsprovisie ontvangen. Deze staat begroot op programma Milieu maart hoort thuis onder programma Algemene dekkingsmiddelen, omdat dit niet met de kosten voor afvalinzameling te maken heeft.

Opbrengst OZB (2020 e.v. € 140.000 voordeel)

Voor de onroerende zaakbelastingen wordt het uitgangspunt gehanteerd dat de tarieven voor 2020 niet stijgen. Daarentegen wordt wel rekening gehouden met een extra opbrengst als gevolg van de waardeverhoging van het onroerend goed.

Dividend (2019 € 60.000 voordeel)

Op de algemene vergadering van aandeelhouders van Alliander N.V. is het dividend over 2018 vastgesteld. Dit is fors hoger dan waarmee in de begroting rekening mee is gehouden (€ 40.000). Ook het dividend over 2018 van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is aanzienlijk hoger (€ 20.000).

Overhead

Mutatie bijdrage SED(2019 € -69.000, 2020 en verder € -289.000 nadeel)

De stijging van de bijdrage aan de SED organisatie voor 2019 is een gevolg van de salarisverhogingen en de wijzigingen in de werkgeverslasten die zich hebben voorgedaan in 2019. Deze toename is hoger dan waar bij de indexatie van de begroting 2019 vanuit is gegaan. Dit komt doordat de premies voor de werkgeverslasten pas aan het eind van het jaar voorafgaand aan de begroting bekend worden. Op deze werkgeverslasten kan geen invloed worden uitgeoefend.

Voor 2020 en volgende jaren is er sprake van een stijging van de bijdrage als gevolg van de doorwerking van de bijstelling over het jaar 2019 en een stijging als gevolg van de indexatie.

Schuldhelpverlening – Bijdrage SED (2019 e.v. € -78.000 budgettair neutraal)

In februari 2018 is door de raad besloten om voor de uitvoering van de schuldhelpverlening structureel middelen beschikbaar te stellen. Tot dan was de schuldhelpverlening nog georganiseerd bij de Kredietbank. Aangezien het hier gaat om formatie die binnen de SED organisatie is gerealiseerd, worden de kosten hiervan via de bijdrage aan SED aan de gemeente Drechterland doorgerekend. Dat betekent dat dit budget moet worden toegevoegd aan de raming van de bijdrage aan SED. Nu staat de raming van dit budget nog op programma 5 Samenleving.

Pact van Westfriesland (2019 e.v. € -5.000 nadeel)

In het vastgestelde uitvoeringsprogramma is onder de maatschappelijke opgave "Samenwerking in de regio" onder ambitie 19.1 € 15.000 een budget opgenomen voor het Pact van Westfriesland. Dit bedrag was een inschatting. Thans blijkt op basis van een regionale kostenverdeling dat de kosten hoger zijn dan ingeschat, te weten € 1 per inwoner. Voor Drechterland betekent dat een structurele verhoging (tot looptijd Pact) van het budget van circa € 5.000.

5.3 Ontwikkelingen waarvan de omvang van de financiële consequenties nog niet inzichtelijk zijn

Programma 2 Veiligheid

WVGGZ

Op 01-01-2020 treedt de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (wvggz) in werking. Deze wet komt in de plaats van de huidige Bopz, maar kent een veel bredere toepassing. De Wvggz regelt de voorwaarden voor zorg en eventuele opname bij psychische problemen. De wet biedt meer instrumenten voor zorg op maat. Iedereen krijgt de mogelijkheid om bij de gemeente een melding te doen als hij van mening is dat iemand (verplichte) psychische zorg nodig heeft. De gemeente moet die melding onderzoeken (verkennend onderzoek) en zo nodig het traject naar een 'zorgmachtiging' (de huidige Rechterlijke Machtiging) bij het OM in gang zetten. Ook moet de zorgverlener bij ontslag van een inwoner uit een gedwongen opname zorg dragen voor een warme overdracht aan de gemeente. De burgemeester behoudt een belangrijke rol bij een crisis, waarin hij op advies van een psychiater een (crisis)maatregel kan opleggen. Daarbij moet zo mogelijk de betrokkene gehoord worden.

Programma 5 Samenleving

Verdeelsleutel Veilig Thuis (2019 e.v.)

Er komt een voorstel om de verdeelsleutel van de bijdrage aan Veilig Thuis aan te passen. De bijdragen voor de 18 gemeenten aan Veilig Thuis zijn vooralsnog gebaseerd op de verdeelsleutel die

in 2014 is opgesteld op basis van de vier organisaties die toen (een deel van) de taken van Veilig Thuis uitvoerden (Bureau Jeugdzorg en de drie Steunpunten Huiselijk Geweld). Toen de taken als gevolg van wetgeving werden overgenomen door Veilig Thuis veranderden de taken, o.a. door de handelingsprotocollen en inspectietoezicht. Daarnaast is het aantal meldingen (in heel het land) flink gestegen. Daardoor zijn de kosten zo gestegen dat de huidige verdeelsleutel niet meer houdbaar is.

Het is nog niet gelukt overeenstemming te bereiken over een aangepaste verdeelsleutel. Er is afgesproken dat verschillende opties nog verder tegen het licht zullen worden gehouden en daar in de eerste helft van 2019 overeenstemming voor te zoeken, waarna deze verdeelsleutel wellicht met terugwerkende kracht over 2019 ingevoerd zal worden. Het is hierbij al duidelijk dat de verdeelsleutel is scheefgegroeid in het nadeel van de centrumgemeenten Alkmaar, Hoorn en Den Helder en dat regiogemeenten meer zullen moeten gaan betalen.

Afspraken zorgcontinuïteit (2019)

In de collegevergadering van 18 december 2018 is de zorgcontinuïteit voor de jongeren in Transferium, Parlan en de bijbehorende financiële kaders besproken. Dit naar aanleiding van de bestuurlijke toezegging dat jongeren hun traject in Transferium mogen afmaken ondanks het feit dat aan Horizon de aanbesteding Jeugdzorg Plus is gegund.

Daarnaast was de lange termijn continuïteit van Parlan zowel voor de minister van VWS als voor Parlan een belangrijk onderwerp. Aan het nadrukkelijke verzoek van de minister om hier lange termijn afspraken over te maken is door de NHN gemeenten gehoor gegeven middels een intentieverklaring. Op 21 december 2018 hebben Parlan, TAJ (Transitie Autoriteit Jeugd), VWS en NHN-gemeenten elkaar gesproken en zijn tot resultaten gekomen.

Voor de flexibele kosten van de onbezette bedden stuurt Parlan maandelijks één factuur met daarin het aantal lege bedden en het aantal dagen. De rekening wordt verrekend met alle achttien gemeenten op basis van het inwonersaantal. De gemeente Drechterland staat garant voor een maximum bedrag van € 133.587. Dit zijn de totale kosten voor de lege bedden indien per 4 februari 2019 alle bedden niet meer bezet zijn. Tot op heden is dit niet het geval. De verwachting is dus ook dat het bedrag waarvoor de gemeente garant staat niet in zijn geheel wordt besteed.

Programma 7 Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling

Omgevingswet

De Omgevingswet zal op 1 januari 2021 in werking treden. De voorbereidingen om met de wet te kunnen werken zijn in gang gezet. Uit interne berekeningen blijkt dat het beschikbaar gestelde budget niet geheel toereikend zal zijn om de wet uit te kunnen voeren. Daarom zullen aan uw raad na de zomer concrete budgetvoorstellen worden voorgelegd. Daarnaast zullen voorstellen worden gedaan om in 2020 te starten met de Omgevingsvisie, conform de afspraken zoals die in het CUP en het koersdocument zijn vastgelegd.

6. Nieuw beleid 2019-2023

In dit hoofdstuk vindt u de door ons voorgedragen voorstellen voor nieuw beleid. Alle voorstellen zijn, net als de autonome mutaties, financieel verwerkt. Nadrukkelijk merken wij op dat wij aan u de keuze laten welke van deze voorstellen voor nieuw beleid u wel wilt uitvoeren en welke niet.

Verder bent u uiteraard in de gelegenheid om - via een amendement - andere voorstellen voor nieuw beleid in te dienen en hierover met elkaar de discussie aan te gaan. Wel wijzen wij er op dat als door de raad nieuwe voorstellen voor nieuw beleid worden ingediend, het gebruikelijk is dat de financiële dekking hiervan direct wordt aangegeven.

6.1 College Uitvoeringsprogramma 2018-2022

Verreweg het grootste deel van nieuw beleid voor deze raadsperiode is reeds op 25 maart vastgesteld in het College Uitvoeringsprogramma 2018-2022. Daarbij is financiële dekking voor de beleidsvoornemens 2019 en 2020 gerealiseerd. Financiële dekking voor beleidsvoornemens in 2021, 2022 en 2023 wordt in deze Kadernota geregeld. Omdat over deze beleidsvoornemens reeds is besloten wordt op de mutaties die in de tabel "Mutaties nieuw beleid" onder paragraaf 5.2 zijn opgenomen geen verdere toelichting gegeven.

Maatschappelijke opgave	2019		2020		2021	2022	2023
	Inc	Struct	Inc	Struct	Struct	Struct	Struct
<u>Kwaliteit van de omgeving</u>							
<i>veiligheid</i>							
- buurtbemiddeling		12.500		12.500	12.500	12.500	12.500
- aanpak ondermijning		35.000		35.000	35.000	35.000	35.000
- ondermijningsproof maken vergunningenbestand		30.000		30.000	30.000		
<i>leefbaarheid en vitaliteit</i>							
- digitale bereikbaarheid	45.000						
<i>onderhoud openbare ruimte</i>							
- bomenbeleidsplan			15.000				
- speeltuinenplan	15.000						
- biodiversiteit	15.000						
<i>verkeersveiligheid:</i>							
- Noord-zuidverbinding			50.000				
- Zuiderdijk motorluw			15.000				
<i>Omgevingsvisie</i>							
- meting waardering ondern. klimaat		5.000		5.000	5.000	5.000	5.000
<i>Woningbouw</i>							
- visie actief grondbeleid	25.000						
<i>toerisme en recreatie</i>							
- lokale voorzieningen recreatie	10.000						
- doorvaarbaarheid vaarroutes		7.000		7.000	7.000	7.000	7.000
	110.000	89.500	80.000	89.500	89.500	59.500	59.500
<u>Sociaal Domein</u>							
<i>transformatie sociaal domein</i>							
- regionale inkoop WF	32.000						
- opstellen integraal ouderenbeleid			36.000				
- integraal Huisvestingsplan onderwijs	22.000						

- tegengaan van vereenzaming	10.000					
- nota aanpak laaggeletterdheid	15.000					

Vindbare zorg

- ontwikkeling digitale zorgkaart		10.000	5.000	5.000	5.000	5.000
- onderzoek gebruik voorzieningen		10.000				
	79.000	0	56.000	5.000	5.000	5.000

Duurzaamheid

vormgeving energietransitie

- opstellen warmtetransitievisie		30.000				
- pilot gasloos		35.000				
- onderzoek zonnepanelen bedrijven	10.000					
- MJP verduurzamen bestaande bouw	0					
- visie duurzame bedrijfsterreinen	0					
- klimaatstresstest/klimaatadaptatie	10.000					
- onderzoek circulaire economie in perspectief	20.000					

maatsch. Betrokkenheid

- regionale energiestrategie	30.000					
- formatie-uitbreiding		45.000		60.000	60.000	60.000
	70.000	45.000	65.000	60.000	60.000	60.000

Burgerparticipatie en DV

toekomst van de gemeente

- beleidsvisie bestuursfilosofie	200.000					
- toegankelijkheid gemeente			200.000			
	200.000	0	200.000	0	0	0

Samenwerking in de regio

regionale ambities

- actualiseren Pact van Westfriesland		15.000		15.000	15.000	15.000
	0	15.000	0	15.000	15.000	15.000

Totale CUP

	459.000	149.500	401.000	169.500	169.500	139.500
--	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Dekking:

Algemene Reserve (Raadsbesluit 25-3-2019)	459.000	149.500	401.000	169.500		
Nog te dekken Kadernota 2019-2023					169.500	139.500

6.2 Mutaties Nieuw beleid

In de tabel hieronder vindt u de aangeleverde mutaties voor nieuw beleid per programma. Na de tabel volgt een toelichting op de mutaties.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Programma 2					
CUP - Buurtbemiddeling			-12.500	-12.500	-12.500
CUP - Aanpak ondermijning			-35.000	-35.000	-35.000
Programma 3 Beheer openbare ruimte					
Kapitaallasten investeringen		-16.000	-26.000	-9.000	-28.000
Programma 4 Economie					

CUP - Meting waardering ondernemers klimaat			-5.000	-5.000	-5.000
CUP - Doorbaarheid vaarroutes			-7.000	-7.000	-7.000
Rad van Bangert	-15.000				
Programma 5 Samenleving					
CUP - Ontwikkeling digitale zorgkaart			-5.000	-5.000	-5.000
Cultuurcoach	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Molen de Krijgsman	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
Rijksvaccinatieprogramma	-39.000	-39.000	-39.000	-39.000	-39.000
Participatieverklaringstrajecten	3.000				
Kerkenvisie	-25.000				
Onderwijs achterstanden beleid	-104.000	-107.000	-113.000	-122.000	
Spec uitkering OAB	104.000	107.000	113.000	122.000	
Kapitaallasten investeringen				-27.000	-27.000
CUP - Historische informatieborden		-15.000			
Programma 6 Milieu					
Geluidscontroles evenementen	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
Kapitaallasten investeringen			-1.000	-2.000	-2.000
Programma 7 Volkshuisv. en ruimtelijke ontw.					
Beleidskaart archeologie	-10.000				
Overhead					
CUP - formatie-uitbreiding Duurzaamheid			-60.000	-60.000	-60.000
CUP - Actualiseren Pact van Westfriesland			-15.000	-15.000	-15.000
Saldo mutaties	-91.000	-105.000	-225.500	-236.500	-255.500
	nadelig	nadelig	nadelig	nadelig	nadelig

Toelichting mutaties

Programma 3 Beheer openbare ruimte

Kapitaallasten investeringen (2020 € -16.000, 2021 € -26.000, 2022 € -9.000, 2023 € -28.000)

Betreft kapitaallasten nieuwe investeringen. Zie hoofdstuk investeringen ([blauw](#)).

Programma 4 Economie

Rad van Bangert (2020 € -15.000 nadeel)

De werkgroep Cultuurhistorische route Blokker heeft de wens om het Bangerter Rad te herbouwen en heeft daarvoor een subsidie gevraagd bij de gemeente van € 50.000. De plek die men op het oog heeft voor het plaatsen van het herbouwde Rad, ligt binnen onze gemeente nabij de gemeentegrens. De gemeente Hoorn verleent € 50.000. Naar verhouding van het aantal inwoners zijn we bereid daar maximaal € 15.000. aan bij te dragen. Dit is een eenmalige investeringssubsidie die niet is geraamd.

Programma 5 Samenleving

Cultuurcoach (2019 e.v. € -8.000 nadeel)

Voor 2019 ontvangt Drechterland meer voor de Decentralisatie-uitkering Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches. Van dat bedrag kan nog € 8.000 ingevuld worden. Samen met de gemeenten Stede Broec en Medemblik wordt daarvoor een cultuurcoach ingezet die zich bezig gaat houden om "meer muziek in de klas" te realiseren. Dit is een uitbreiding van de huidige functie van cultuurcoach.

Molen de Krijgsman (2019 e.v. € -6.000 nadeel)

Deze monumentale molen heeft moeite om voldoende financiën te vergaren om de molen draaiende te houden. Er ligt een vraag bij de gemeente voor subsidie. Wij zijn bereid om een subsidie te

verlenen ter hoogte van de premie van brand – en opstalverzekering van € 6.000 per jaar. In de begroting is hier nog geen rekening mee gehouden. De Stofmolen in Wijdenes is in ons bezit en wordt voor 100% door ons gefinancierd in onderhoud.

Rijksvaccinatieprogramma (2019 e.v. € -39.000 nadeel)

Sinds 1 januari 2019 valt de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de gemeente. Het is wettelijk verplicht om deze taak onder te brengen bij een JGZ-uitvoeringsorganisatie. Dit is de GGD HN. Vanuit het Rijk is via de algemene uitkering budget overgeheveld naar de gemeente om het Rijksvaccinatieprogramma te bekostigen. Voorgesteld wordt het budget van € 39.000 zoals opgenomen in de septembercirculaire te labelen voor de uitvoering van deze wettelijke taak.

Participatieverklaringen (2019 € 3.000 voordeel)

Per 1 oktober 2017 hadden wij moeten starten met het aanbieden van de verplichte participatieverklaringstrajecten voor de inburgeringsplichtigen in onze gemeente. De uitvoering hiervan heeft vertraging opgelopen en zal pas starten in 2019. Hiervoor was dus geld in 2018 begroot, maar door de vertraging komen de kosten voor het budget van 2019. Hierdoor hebben we hogere uitgaven dan verwacht. Voor asielmigranten is het traject gratis en wij betalen dit vanuit de bijdrage van het Rijk voor de maatschappelijke begeleiding van vergunninghouders. Niet-asielmigranten krijgen van de gemeente een factuur van € 150 (is door het Rijk bepaald). De kosten die wij maken voor asielmigranten zijn € 225 en voor niet-asielmigranten € 130 per traject. De laatste groep volgt namelijk een korter traject. De verwachting is dat wij in 2019 voor ongeveer 18 niet-asielmigranten inkomsten van € 150 per traject zullen ontvangen. Dit komt neer op een bedrag van € 2.700. Dit bedrag hebben wij nodig om in de kosten van de uitvoering van het participatieverklaringstraject te kunnen voorzien.

Kerkenvisie (2019 € -25.000 budgettair neutraal)

De gemeente Drechterland heeft de decentralisatie-uitkering voor het opstellen van een kerkenvisie aangevraagd, omdat de leegstand van kerken de komende jaren ons ook in Drechterland voor uitdagingen stelt. Hierop moet geanticipeerd worden. Omdat er weinig ambtelijke capaciteit is op dit gebied wordt het aangevraagde bedrag bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed ingezet om expertise in te huren. Veel organisatie- en uitzoekwerk wordt door een extern bureau opgepakt, maar ambtelijk is er uiteraard ook betrokkenheid om de opgedane kennis en contacten te kunnen borgen en zoveel mogelijk te bestendigen. Het zoeken van samenwerking met de kerkgenootschappen en andere kerkeigenaren is namelijk een speerpunt van de kerkenvisie. De decentralisatie-uitkering is via de meircirculaire beschikbaar gesteld en maakt onderdeel uit van de bijstelling van de algemene uitkering zoals opgenomen onder programma 8 Algemene Dekkingsmiddelen bij de autonome ontwikkelingen.

Onderwijs achterstanden beleid (2019 €104.000, 2020 € 107.000, 2021 € 113.000 en 2022 € 122.000 budgettair neutraal)

Het Rijk heeft met ingang van 2019 een specifieke uitkering toegekend voor de aanpak van onderwijsachterstanden. De gemeente heeft de wettelijke taak voorschoolse en vroegschoolse educatie aan te bieden. Met ingang van de nieuwe planperiode 2019-2022 ontvangt de gemeente een bedrag van € 103.538 oplopend naar € 122.000 per 2022. De verhoging van de bijdrage gaat gepaard met een verzwaaring van de wettelijke taak m.b.t. het aanbod van voor- en vroegschoolse educatie. De uitgaven zullen naar verwachting per 2020 gelijk lopen met de inkomsten. Aan het einde van de planperiode dient de specifieke doeluitkering via de SISA te worden afgerekend.

Kapitaallasten investeringen (2022 € -27.000, 2023 € -27.000)

Betreft kapitaallasten nieuwe investeringen. Zie hoofdstuk investeringen ([blauw](#)).

CUP - Historische informatieborden (2020 € -15.000 nadeel)

In het CUP is opgenomen dat in 2020 informatieborden worden geplaatst, om de lokale geschiedenis in het moderne landscha (h)erkenbaar te maken. Inmiddels is met een tweetal historische verenigingen afgesproken dat zij locaties voor bordjes selecteren en teksten voor op de bordjes formuleren, waarna de gemeente tot plaatsing overgaat. In eerste instantie denken we aan een 30-tal borden, die ook gecombineerd kunnen worden tot één of meer fietsroutes. Wanneer dit proces succesvol verloopt, kan het eventueel nog verder uitgebreid worden.

Programma 6 Milieu

Geluidscontroles evenementen (2019 e.v. € - 6.000 nadeel)

In het kader van naleving van in een vergunning gemaakte afspraken is het wenselijk om geluidsmetingen te kunnen uitvoeren bij specifieke evenementen. De metingen worden uitgevoerd door de Omgevingsdienst NHN.

Kapitaallasten investeringen (2021 € -1.000, 2022 € -2.000, 2023 € -2.000)

Betreft kapitaallasten nieuwe investeringen. Zie hoofdstuk investeringen ([blauw](#)).

Programma 7 Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling

Beleidskaart Archeologie (2019 € -10.000 nadeel)

Jaarlijks is er een bedrag van € 16.500 in de begroting opgenomen voor de Gemeenschappelijke regeling Archeologie Westfriese gemeenten. Archeologie West-Friesland levert hiervoor archeologische advies- en beleidsdiensten aan de gemeente. Voor een groot deel bestaan deze uit het opstellen van archeologische quickscans voor omgevingsvergunningen en bestemmingsplannen, maar ook het opstellen van een beleidskaart Archeologie behoort daartoe. Binnen de gemeenschappelijke regeling is Drechterland de enige gemeente waarvoor nog geen beleidskaart is opgesteld.

Op grond van het Besluit Ruimtelijke Ordening en de Erfgoedwet moet bij ruimtelijke plannen rekening worden gehouden met archeologische waarden. De gemeente Drechterland heeft geen vastgesteld, overkoepelend archeologisch beleid, wat noodzaakt tot afzonderlijke archeologische quickscans per project, die ten laste komen van het beschikbare budget en leiden tot een overschrijding daarvan.

Om dergelijke ad hoc quickscans te voorkomen heeft het de voorkeur een gemeente dekkende beleidskaart Archeologie te laten opstellen. Omdat de jaarlijkse bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling momenteel niet toereikend is voor het uitvoeren van alle taken door Archeologie West-Friesland is een eenmalige bijraming nodig van € 10.000. Deze kosten verdienen zich na vaststelling van de beleidskaart terug, doordat bij advisering ten aanzien van bestemmingsplannen, principeverzoeken of omgevingsvergunningen een deel van het bureauonderzoek al is verricht en niet opnieuw hoeft te worden gedaan.

6.3 Ontwikkelingen waarvan de omvang van de financiële consequenties nog niet inzichtelijk zijn

Programma 1 Bestuur en ondersteuning

Beleidsontwikkelingen team Burgerzaken (geen financiële gevolgen).

Gemeente Drechterland is aangesloten bij de Werkgroep Tegengaan Identiteitsfraude (WTI) Noord-Holland en bij Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA). Beide projecten hebben als hoofdtak het signaleren van fraude. Het team Burgerzaken gaat beide projecten intensiever oppakken. Dit betekent onder andere controle van de identiteit aan de balie, het organiseren van huisbezoeken bij vermoeden van ten onrechte inschrijvingen, beleid briefadres actualiseren, controle leegstaande panden en inschrijven op locatie. Deze ontwikkelingen hebben voornamelijk geen financiële gevolgen.

Programma 5 Samenleving

IJsbaan Hoogkarspel (2020)

De IJsclub Hoogkarspel organiseert in 2019 voor de laatste keer de jaarlijkse wielerronde in Hoogkarspel. De ijsclub wil zich daarnaast meer gaan richten op activiteiten op de ijsbaan in Hoogkarspel. Een voorstel voor een uitbreiding van de gebruiksmogelijkheden voor zowel georganiseerde als recreatieve sporters wordt door de IJsclub uitgewerkt. Hierbij kan worden gedacht aan skeeleren, hardlopen, fietsen en bootcamp.

Nieuwe inkoop Wmo (2020 e.v.)

Met ingang van 1 januari 2020 zal de Wmo als gevolg van een nieuwe vorm van inkoop op een andere manier geïndiceerd worden. Hierbij wordt niet meer per uur gefactureerd/geïndiceerd, maar in segmenten, profielen en intensiteiten. De verwachting is dat dit uiteindelijk een positiever resultaat van

de ingezette zorg laat zien. Uiteraard zullen de resultaten voortdurend gemonitord blijven en mogelijk wordt als gevolg daarvan de meerjarenbegroting bijgesteld.

AMvB reële prijs (2019 e.v.)

Als gevolg van de AMvB Reële prijs heeft zich een kostprijsverhoging voorgedaan bij de huishoudelijke hulp voor 2018. Voor 2019 laat een voorlopige berekening zien dat met ingang van 1 april ook een prijsverhoging van 7% voor HO1 een feit zal zijn. Er is weinig tot geen sturingsmogelijkheid voor het college en er is sprake van een open eindefinanciering en een plicht voor compensatie in de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie.

7. Investerings

Pr.	Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
1	Vervanging iPad 's	-	-	-	17.000	-
3	Bromfietsovergangen Zuiderdracht	27.000	-	-	-	-
3	Bromfietsovergangen Zuiderdracht damwand	26.000	-	-	-	-
3	Bromfietsovergangen Zuiderdracht Subsidie	-26.000	-	-	-	-
3	Vervangen beschoeiingen	283.000	288.000	293.000	298.000	303.000
3	Vervangen kunstwerken (bruggen)	43.000	58.000	73.000	72.000	102.000
3	Vervangen kunstwerken (bruggen) groot onderhoud	50.000	50.000	-	-	-
3	Verhoging vanwege vervanging hout door composiet	-	50.000	50.000	50.000	50.000
3	vervangingen speelvoorzieningen	65.000	66.000	67.000	68.000	65.000
3	vervangingen groenvoorzieningen	60.000	61.000	62.000	63.000	60.000
3	Vervanging armaturen OVL	91.000	95.000	97.000	99.000	100.000
3	Vervanging masten OVL	41.000	39.000	40.000	40.000	41.000
3	Vervanging bekabeling OVL	28.000	28.000	28.000	29.000	29.000
3	Vervanging TF schakeling OVL	30.000	-	-	-	-
3	Reconstructie Torenweg	-	130.000	-	-	-
3	Reconstructie dr. Wytemalaan van 2021	275.000	-	-	-	-
5	Renovatie B-veld Woudia	-	40.000	-	-	-
5	Vervangen spelmateriaal binnensportaccommodaties	-	68.000	-	-	-
5	Vervangen kunstgras hoofdveld S.C. Spirit	-	-	262.500	-	-
5	Extra werkzaamheden dak SKIK	17.000	-	-	-	-
5	vervangen AED's	15.000	-	-	-	-
6	Vervangen baarhuisje Venhuizen	-	30.000	-	-	-
6	Vergroten materiaalhuisje en aanbrengen WC	-	-	50.000	-	-
6	Plaatsen nieuwe urnenmuur Molenwei	-	-	-	23.000	-
6	Uitvoering GRP Elektromechanisch	158.000	195.000	137.000	91.000	211.000
6	Uitvoering GRP Persleidingen	7.000	9.000	6.000	4.000	9.000
6	Uitvoeren GRP Hoofdriool	470.000	580.000	406.000	269.000	627.000
		1.660.000	1.787.000	1.571.500	1.123.000	1.597.000

Toelichting:

De investeringsbedragen die zijn gewijzigd zijn in het **blauw** weergegeven.

Toelichting mutaties investeringen

Bromfietsovergangen Zuiderdracht damwand (2019 e.v. budgettair neutraal)

In de Kadernota van 2018 is € 27.000 beschikbaar gesteld voor de realisatie van bromfietsovergangen in de Zuiderdracht om de bromfietzers conform het principe van Duurzaam Veilig, verkeersveilig te verplaatsen van het bromfietspad naar de rijbaan. De realisatie van de bromfietsovergangen valt € 26.000 hoger uit omdat er circa 10 meter damwand aangebracht moet worden waar eerder geen rekening mee gehouden is. Er is eerder ook geen rekening mee gehouden dat er bij de provincie een subsidie aangevraagd kon worden voor een bedrag van € 26.000,- wat bijna 50% is van de totale kosten ter hoogte van € 53.000. Hierdoor is het niet nodig om afschrijvingslasten bij te begroten.

Vervangen bruggen met composiet (2019 e.v. budgettair neutraal)

De onderhoudstoestand van 6 van de in totaal 60 houten fiets- en voetgangersbruggen is slechter dan aangegeven in de beheermatrix die de basis vormt van het Beheerplan Kunstwerken. Om deze objecten veilig en functioneel te maken/houden is het noodzakelijk dat deze bruggen versneld worden hersteld (groot onderhoud) in 2019 en 2020.

In het Beheerplan Kunstwerken is het uitgangspunt dat 60 houten fiets- en voetgangersbruggen aan het einde van hun levensduur vervangen worden door houten bruggen.

Door de komende 30 jaar elk jaar 2 houten bruggen te vervangen door composiet bruggen, wordt er fors bezuinigd op onderhoud houten bruggen te weten: circa € 750.000 van 2020 t/m 2050. Dit is gemiddeld € 25.000 per jaar, waarvan in 2020 € 0 en in 2050 € 50.000. De extra kosten voor de bouw van een composiet brug ten opzichte van een houten brug zijn € 25.000. Indien de besparingen op onderhoudskosten houten bruggen worden meegerekend, zijn de jaarlijkse lasten van een composietbrug lager dan een houten brug, Kapitaallasten houten brug is € 1.800 (Investering € 30.000 , 2% rente, 25 jaar afschrijving), daarbij opgeteld specifieke onderhoudskosten hout € 830 = € 2.630, per houten brug per jaar. Kapitaallasten composietbrug is € 2.017 (investering € 55.000, 2% rente, 60 jaar afschrijving) per composiet brug per jaar. De milieuvoordelen van composiet ten opzichte van hardhout zijn evident. Dit wordt nog verder versterkt als circulair bio composiet wordt toegepast.

Reconstructie Torenweg (2021 e.v. € -7.000 nadeel)

Reconstructie Torenweg. Na de zomer 2019 start de reconstructie Hemmerbuurt die aansluit op de Torenweg. De asfaltconstructie is aan vervanging toe en kan gecombineerd worden met de uitvoering van de Hemmerbuurt. Door de werkzaamheden gelijktijdig uit te voeren is de overlast in de omgeving minder.

Reconstructie dr. Wytemalaan (2020 t/m 2021 en 2023 e.v. € -14.000 nadeel, 2022 € 5.000 voordeel)

Aan het project reconstructie dr.Wytemalaan wordt al gewerkt sinds 2018. Er vindt een uitbreiding van de scope plaats, omvattende de reconstructie van de fundering en aanpassing kruispunt Wytemalaan-Doctor Nuijensstraat.

Vervangen kunstgras hoofdveld S.C. Spirit (2022 e.v. € -27.000 nadeel)

Door intensief gebruik moet het kunstgras van het hoofdveld van Spirit vervangen worden. In 2018 voldeed het veld deels al niet meer aan de normeringen die de KNVB hanteert voor het spelen van officiële wedstrijden. Voorgesteld is in 2021 de gehele toplaag van het veld te vervangen en hiervoor een krediet van € 265.000 ter beschikking te stellen

Extra werkzaamheden dak SKIK (2020 e.v. € -500 nadeel)

Asbest gerelateerde werkzaamheden in 2019 aan het jeugdhuisje van SKIK zorgen ervoor dat het dak en de zonnepanelen gedemonteerd en opnieuw gemonteerd dienen te worden conform de voorwaarden die hieraan worden gesteld.

Vervangen baarhuisje Venhuizen (2021 e.v. € -750 nadeel)

Het baarhuisje op de begraafplaats Venhuizen is honderd jaar oud en is beeldbepalend voor deze begraafplaats. De onderhoudstoestand van dit baarhuisje laat echter te wensen over. Om het voor de komende decennia te behouden dient er grondig herstel plaats te vinden.

Vergroten materiaalhuisje en aanbrenge wc (2022 e.v. € -1.250 nadeel)

Het materiaalhuisje op onze begraafplaats aan de Molenwei in Hoogkarspel voldoet niet meer voor zo'n grote begraafplaats. Meermaals wordt tijdens een begrafenis gevraagd of er een toilet aanwezig is. Hierop moet ontkennend worden geantwoord. Het verdient dan ook aanbeveling het bestaande gebouwtje te vervangen door een grotere met een hogere goothoogte, zodat er een toilet in kan worden aangebracht. In de directe nabijheid, aan de achterzijde van het huidige gebouwtje, ligt een drukriool pompemaal. Een aansluiting hierop kan eenvoudig plaatsvinden.

Plaatsen nieuwe urnenmuur Molenwei Hoogkarspel (2023 e.v. € -500 nadeel)

In de huidige urnenmuur op onze begraafplaats aan de Molenwei zijn nog zeven nissen beschikbaar. Het is van belang om, gezien het aantal crematies (60 % van de overledenen worden gecremeerd), te voorzien in ruimten om nabestaanden de gelegenheid te geven asbussen met de stoffelijke resten van hun geliefden bij te zetten. Om in deze behoefte te voorzien, is het wenselijk binnen een aantal jaren eenzelfde urnenmuur bij te laten plaatsen.